

květen | 2016

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Novela zákona o potravinách str. 03 a 04

Co nového v zemědělství str. 05

Na Českém chřestu str. 06 a 07

Vaříme se Sapíkem str. 08

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA:

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

v posledních dnech se hodně hovoří o zrušení sankcí proti Rusku či spíše o tom, že česká agrární komora chystá s kolegy z visehradské čtyřky výzvu Evropské unii, aby začala s Ruskem jednat o ukončení sankcí. Těžkou situaci našich zemědělců a potravinářů chápu a hledám cesty, jak jim pomoci, ale postoj změnit nemohu. Nelze vyměnit lidská práva za to, že budeme vyvážet zboží do Ruska. Na jednání Rady ministrů zemědělství EU jsem řekl, že na kompenzace za to, že nemůžeme vyvážet naše produkty do Ruska, a to ještě s rokem, kdy bylo sucho, částka půl miliardy eur nestačí. Samozřejmě, je to pomoc, ale letos musí přijít další balíček, protože dokázat přeorientovat své produkty na jiné trhy není otázka dvanácti měsíců. Ta částka by měla být alespoň stejná jako v loňském roce, to znamená půl miliardy eur. Musím říci, že většina ministrů to vidí dost podobně. Diskutujeme o případných jiných opatřeních, protože víme, že potřebujeme posílit export. Je dobré, že dokážeme nějakým způsobem aspoň pomoci zemědělcům, ale musíme umět výrobky exportovat mimo EU. Proto jsme například do Číny, Ruska, Srbska a okolních zemí bývalé Jugoslávie a do Saúdské Arábie vyslali agrární diplomaty. A vybíráme ze zhruba dalších šesti míst. Hledat nové trhy tohoto typu je podle mne smysluplné.

Příjemné čtení přeje

Marian Jurečka
ministr zemědělství

OBSAH:

NOVELA ZÁKONA

CO NOVÉHO PŘINÁŠÍ NOVELA ZÁKONA O POTRAVINÁCH A TABÁKOVÝCH VÝROBCÍCH?

Zpřísní označení Česká potravina, zamezí plýtvání potravin, odstraší kuřáky obrázky na krabičkách cigaret a omezí reklamu na přípravky na posílení potence.

03

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE

Miliardy pro zemědělství produkce masa se zvýšila i čínské memorandum.

05

ROZHOVOR

ČESKÝ CHŘEST DOBÝVÁ SVĚT

Navštívili jsme na Mělnicku největšího producenta této pochoutky.

06

RECEPTY

INSPIRACE PŘÍMO OD SAPIKA

Dejte na rady velkého šéfkuchaře a uvařte si tak, jak to umí jenom u Sapíků.

08

AKCE

ZNÁTE SVÉHO FARMÁŘE? POZNEJTE HO!

Vydejte se na malé farmy za zdravým životním stylem a kvalitními regionálními potravinami.

09

Na titulní straně: **Jaroslav Sapík**

Foto: **David Raub**

NOVELA ZÁKONA

CO NOVÉHO PŘINÁŠÍ NOVELA ZÁKONA O POTRAVINÁCH A TABÁKOVÝCH VÝROBCÍCH?

Pravidla pro dobrovolné označení Česká potravina se zpřísní. Supermarkety budou muset neprodané potraviny nabídnout charitě. Odstrašující obrázky na krabičkách cigaret. Zákaz reklam na podporu sexuální výkonnosti mezi 6. a 22. hodinou. Tyto změny přináší novela o potravinách, kterou schválil Senát. Návrh zákona nyní musí ještě podepsat prezident.

REKLAMA NA ČESKÉ POTRAVINY

Potraviny, které byly v Česku třeba jenom zabaleny, už nebudou moci být označeny státní vlajkou, mapkou republiky, zobrazením lívčka nebo nápisem vzbuzující dojem, že jsou českého původu. Reklama musí splňovat parametry určené zákonem o potravinách, a to stejně, jako kdyby použil výrobce označení Česká potravina.

CO JE ČESKÉ?

Jednosložkový výrobek (mléko, víno a nezpracované potraviny – maso, ovoce, zelenina) budou moci výrobci označit jako „české“ jen tehdy, když byly suroviny sto procentně získány a zpracovány na našem území. Když bude výrobek vícesložkový (salám), musí obsahovat nejméně 75 procent suroviny původem z České republiky. Připravili jsme i podobu loga s českou vlajkou, které může být v těchto případech použito. Při obcházení zákona může hrozit pokuta maximálně do 10 milionů korun.

KONEC PLYTVÁNÍ JÍDLEM

V novele jsme navrhli i další způsob, jak omezit plýtvání potravinami. Velké obchodní řetězce již nebudou moci potraviny například s deformovaným obalem nebo s jinými nedostatky v označování obalů vyhazovat, ale budou mít povinnost je darovat potravinové bance nebo jiné charitativní organizaci. Toto nařízení by se mělo týkat obchodníků s plochou větší než 400 metrů čtverečních. Jestliže obchodní řetězec potraviny přesto zničí, hrozí mu pokuta maximálně do 10 milionů korun.

VAROVNÉ OBRÁZKY NA KRABIČKÁCH CIGARET

Na krabičkách cigaret se objeví odstrašující obrázky. Třeba plíce kuřáka zasažené rakovinou, zkažené zuby. Varování před škodlivostí kouření by mělo zabírat minimálně 65 procent přední a zadní strany obalu. Připraveno je 42 variant obrázků ve třech souborech, každý z nich by se měl užívat rok. Zakázán bude

prodej jakýchkoliv cigaret s příchutí, kromě mentolu. Očekáváme, že by se měl počet kuřáků v Česku snížit o dvě procenta a počet kuřáků, kteří se snaží přestat kouřit, by se mohl zvýšit o čtyři procenta. Spotřeba cigaret v uplynulých letech u nás klesala, předloni to bylo podle ČSU 1950 cigaret na obyvatele.

PŘÍPRAVKY NA POSÍLENÍ POTENCE AŽ PO 22. HODINĚ

Z televize před desátou hodinou večer zmizí obchodní sdělení týkající se potravinových doplňků na podporu sexuální výkonnosti. Ty se často vysílají během sportovních přenosů, na které se dívají i děti. 🍅

**KONTROLA STÁTNÍ
ZEMĚDĚLSKÉ
A POTRAVINÁŘSKÉ
INSPEKCE PROKÁZALA
KVALITU MEDŮ
ČESKÝCH VČELAŘŮ.**

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE: MILIARDY PRO ZEMĚDĚLSTVÍ, PRODUKCE MASA SE ZVÝŠILA I ČÍNSKÉ MEMORANDUM

Téměř 2,3 miliardy korun pro naše zemědělce, produkce českého zemědělství roste, ministr Jurečka s podnikateli v Číně, české medy v pořádku. Projděte si, co se dělo během posledního měsíce.

ZEMĚDĚLCI DOSTANOU 2,3 MILIARDY KORUN

Začátkem května jsme spustili druhé kolo příjmu žádostí z Programu rozvoje venkova 2014–2020. Dotace z něj jsou určeny například pro mladé zemědělce, na podporu agroturistiky, na obnovu lesů po kalamitách, technické vybavení dřevozpracujících provozoven nebo na vývoj nových produktů, postupů a technologií v zemědělské výrobě. Nově mohou žadatelé získat peníze na stavbu ochranných plotů kolem melioračních a zpevňujících dřevin a na výsadbu nových stromků v porostech náhradních dřevin v imisemi poškozených oblastech.

Žádosti mohou zájemci podávat pouze přes Portál farmáře do 23. května. Příjemci budou mít povinnost udržet projekt v chodu nejméně 5 let od doby, kdy dostanou dotaci. Do 13. června se žadatelé dozvědí, zda je jejich projekt zařazen jako doporučený nebo jako náhradník, tedy zda je pravděpodobné, že jejich projekt získá dotaci.

ČESKÉ MEDY BEZ ZÁVAD

Kontrola Státní zemědělské a potravinářské inspekce prokázala kvalitu medů českých včelařů. V laboratorních testech se u odebraných vzorků nenašla žádná antibiotika. Rozbory také potvrdily, že testované medy vyhovují zákonným požadavkům v každém z hodnocených parametrů.

PRODUKCE MASA SE ZVÝŠILA, VÍCE BYLO I MLÉKA

Čeští zemědělci vyprodukovali za 1. čtvrtletí letošního roku téměř 110 tisíc tun masa, což je o 0,6 procent více než ve stejném období loňského roku. O více než čtyři procenta vzrostl i nákup mléka od tuzemských producentů, a to na celkových 625 milionů litrů.

PODNIKATELSKÁ MISE DO ČÍNY

Na začátku tohoto měsíce jsme vyrazili na pracovní cestu do Číny. S sebou jsme vzali zástupce pivovarů, potravinářů i chovatelů zvířat. Kromě účasti na mezinárodním potravinářském veletrhu SIAL China 2016 jsme podepsali s čínským ministrem Zhi Shupingem Memorandum o spolupráci v oblasti bezpečnosti potravin a zdraví rostlin a zvířat.

JEDNÁNÍ MINISTRŮ ZEMĚDĚLSTVÍ STÁTŮ V4+4

V Praze jednali ministři zemědělství visehradské skupiny. Společně požádají Evropskou unii o další podporu pro producenty mléka a vepřového masa. Vedle zemí V4 chce pomoc i Rakousko, Slovinsko, Bulharsko a Rumunsko. V závěru jednání podepsali zástupci všech osmi zúčastněných zemí společné prohlášení, které ministr Jurečka představí na zasedání Rady EU. Požadují v něm například spuštění další dočasné cílené podpory pro producenty v živočišném sektoru nebo zvýšení referenčních prahů a úpravu intervenčních cen u některých mléčných produktů. 🍯

LÉČIVÉ ÚČINKY
CHŘESTU: DIETNÍ
PLODINA, ZLEPŠUJE
PLODNOST
MUŽŮ A ŽEN, JE
AFRODIZIAKEM,
POZITIVNĚ PŮSOBÍ NA
LEDVINY A MOČOVÉ
CESTY, PROSTATU,
UPRAVUJE HLADINU
CUKRU V KRVI,
SNIŽUJE HLADINU
CHOLESTEROLU
OBSAHUJE ŘADU
VITAMÍNŮ A MINERÁLŮ

ROZHOVOR

ČESKÝ CHŘEST DOBÝVÁ SVĚT

OD NIZOZEMSKA PO HONGKONG

Chřestová sezona je v plném proudu. Sklizeň této lahůdkové zeleniny začíná kolem poloviny dubna a trvá jen do konce června. Vypravili jsme se proto na Mělnicko, největšího producenta této pochoutky v Česku, a připravili rozhovor s majitelem farmy. Říká: „V zahraničí je o český chřest obrovský zájem, jsme však patrioti, proto většinu produkce posíláme na český trh.“

Chřest má dva základní druhy – bílý a zelený, jaký je mezi nimi rozdíl?

Botanicky jde o stejnou rostlinu – asparagus officinalis neboli chřest lékařský, i když má celou řadu odrůd. Proč se liší bílý a zelený chřest, je dáno způsobem pěstování. Bílý roste v zemi, v tzv. kupkách či hrobech pod fólií, odkud je průběžně ručně sklizen poté, co jeho hlavička vykukne nad zem. Chut' čerstvého českého bílého chřestu je fantastická. Je nesku-tečně šťavnatý a sladký podobně jako nejlepší hrášek. Jeho špičky pak mají lehce ořechovou, zemitou chut'. Rozdíl v zeleném je ten, že roste nad zem, kde začne reagovat se světlem a díky slunci zelenat. Změní se jeho tvar a působením chlorofylu i chut' oproti jeho bílému tátovi.

Proč se bílý chřest při pěstování schovává pod černou fólií?

Fólie slouží k termoregulaci pěstování. Černá fólie přitahuje ve studených dnech sluneční paprsky a zvyšuje teplotu země, čímž zrychluje růst. Pokud chceme růst naopak při-

brzdit v příliš teplých dnech či kvůli regulaci sklizně, plachty otočíme na jejich bílý rub.

Vaše farma je největším producentem chřestu u nás, odhadnete, jaká bude letošní sezona?

Jak dopadne sezona, je vždy velmi nepřed-vídatelné. V minulosti nás postihly nejen úrodu ničící mrazy, ale i záplavy. Stále do něčeho investujeme, do strojů, do vybavení.

Kolik chřestu je nutné dodat na český trh pro naše potřeby?

Pěstujeme zhruba na 150 hektarech. Půdy je bohužel málo a je velmi smutné, že naše nejkvalitnější zemědělská půda se využívá k pěstování technických plodin, které, jak se ukazuje, přírodě spíše škodí, než aby ji pomáhaly. Naše roční produkce je několik set tun. Sezona je však krátká, trvá několik měsíců do posledního června a práce je prakticky na celý rok.

JAKO ČEŠTÍ PATRIOTI JSME PŘESVĚDČENI, ŽE VĚTŠINA NAŠEHO BÍLÉHO I ZELENÉHO CHŘESTU BY MĚLA ZŮSTAT U NÁS DOMA.

Vyvážíte chřest také do zahraničí?

V zahraničí je o náš chřest enormní zájem. Celou naši produkci bychom byli schopni vyvézt do Nizozemska a Německa. Jako čeští patrioti jsme přesvědčeni, že většina našeho bílého i zeleného zlata by měla zůstat u nás doma. Proto nyní do zahraničí směřuje zhruba 30 procent naší produkce. Výjimkou ale nejsou klienti, kteří si nechávají náš chřest posílat letecky třeba do Dubaje, Moskvy či Hongkongu.

Narážíte při své práci na nějaké překážky? Jaké?

Počasi. Špatné skladování chřestu nebo prodej chřestu starého. Ale jsme podnikatelé a nebrečíme, že se o nás někdo nepostará. Na druhou stranu je pro nás velkou podporou zhruba šestitisícová komunita našich fandů na Facebooku (smích). Oblibu chřestu jsme s nadsázkou označili jako chřest'anství a sklízíme s tím úspěch.

Jak zákazník pozná váš produkt? Kde ho může koupit?

Nejlepší, nejčerstvější a nejlevnější chřest koupí samozřejmě přímo u nás na farmě v Hostíně u Vojkovic. Jinak jsme vždy označeni jako Český chřest, pod kterým prodáváme naši zeleninu například i v Makru či Kauflandu. Chystáme se ale také na velké gastrofestivály Prima Fresh v českých velkých městech nebo Ivančické chřestové slavnosti a gastroslavnosti M. D. Rettigové v Litomyšli. Už v minulosti jsme se ale setkali i s parazitováním na našem dobrém jménu, kdy někteří nepoctiví prodejci například na pražských farmářských trzích na I. P. Pavlova prodávali zahraniční chřest a vydávali ho za náš! Pro nás je to na jednu stranu pochvala, protože se tím ukazuje, že náš chřest je mezi ostatními právem považován za pravé šampaňské, nicméně je to samozřejmě poškozování dobré pověsti našeho chřestu, protože nad kvalitou cizího produktu nemáme žádný dohled.

Co vás na této práci nejvíc baví?

Objevování a servírování na stůl této skoro zapomenuté královské zeleniny nejen milovníkům dobrého jídla, ale všem. A práce s jejím propagováním u nás i v zahraničí, podpořená výbornou prací našich kolegů, je radostí sama o sobě.

Máte nějakou oblíbenou chřestovou specialitu?

Sezonu vždy startujeme klasikou – chřestovým krémem a bílým chřestem se strouhanou, máslem a ranými bramborami. S postupem sezony se pak má pozornost stáčí více k zelenému chřestu, který miluji skoro ve všem. V salátech, na grilu s olejem a parmazánem či jen tak zakusovat syrový... 🍌

RECEPTY

DŮLEŽITÉ JE CHŘEST DOBŘE OLOUPAT, ŘÍKÁ JAROSLAV SAPIK

Jarní období je neodmyslitelně spojeno se sklizní chřestu. Možností, jak ho v kuchyni zpracovat, je mnoho. My jsme se rozhodli podívat pod ruce legendě českých šéfkuchařů Jaroslavu Sapíkovi a něco jsme pro vás společně ukuchtili. Pokud máte chuť na netradiční oběd nebo večeři, zkuste si připravit staročeský chřest s praženou strouhankou. Tímhle tradičním českým jídelm, které je hotové zhruba za půlhodinku, uspokojíte i mlsného gurmána.

Staročeský chřest s praženou strouhankou a novými bramborami

(4 porce)

1 600 g bílého chřestu
8 ks zeleného chřestu
3 dl bílého vína
2 pomeranče
2 litry vody
cukr, sůl
500g nových brambor
4 dl přepuštěného másla
200 g opražené strouhanky
8 ks cherry rajčátek
nasekaná petrželka

1 Omyjte a oloupejte bílý chřest, dřevnaté konce stonků odkrojte (přibližně 3 cm). Na rozdíl od chřestu zeleného loupání u chřestu bílého je podmínkou.

2 Očištěný chřest vložíme na stojato do připravené ochucené várky (voda, víno, cukr, sůl, nakrájený pomeranč na plátky i s kůrou).

3 Bílý chřest by se neměl vařit déle než 6–8 minut. Vždy záleží na tloušťce výhonků. Vaříme do poloměkka.

4 Na pánvi si nasucho opražíme strouhanku.

5 Rozpustíme máslo (lepší je přepuštěné, které již neobsahuje syrovátku).

6 Vařený chřest servírujeme zlehka posypaný opraženou strouhankou, pokapeme máslem.

7 Podáváme s novými brambory vařenými ve slupce, posypeme sekanou petrželkou, ozdobíme cherry rajčátky.

8 Zvlášť dáme do misky máslo a praženou strouhanku. Dle chuti si každý může přidat.

**„POZNEJ SVÉHO FARMÁŘE 2016“
SE BLÍŽÍ...
ZAČÍNÁME 4. 6. NA EKOFARMĚ
POLNÁ V KARLOVARSKÉM KRAJI.**

